MIRCEA BORCILĂ

CU PRIVIRE LA CONCEPŢIA FONDATOARE A LUI SEXTIL PUŞCARIU

Cine a trăit momentul redescoperirii marilor tradiţii teoretice româneşti, în preajma anilor ’70 ai secolului trecut, a avut prilejul, poate pentru prima oară, de a se confrunta cu adevărul istoric profund privind semnificaţia şi importanţa vastului proiect de cercetare lingvistică dezvoltat, în cadrul „şcolii de la Cluj”, sub conducerea lui Sextil Puşcariu, primul Rector al „Universităţii Daciei Superioare” şi director al Muzeului Limbii Române, editorul cunoscutei reviste „Dacoromania”. Din raţiuni foarte complexe ale conjuncturii istorice, adevărul la care mă refer a putut fi revelat în întreaga lui dimensiune şi afirmat, cu deplină autoritate ştiinţifică, numai după 1989. Mă refer, aici, în primul rând, la interviul pe care Eugeniu Coşeriu l-a acordat, la a doua sa venire în ţară, în 1992, la Iaşi, profesorului Eugen Munteanu, în revista „Cronica”. Regretatul savant de la Tübingen afirma tranşant, într-o evaluare *de ansamblu* a lingvisticii româneşti a secolului, că Sextil Puşcariu trebuie recunoscut drept „capul cel mai original” din lingvistica românească şi, de fapt, singurul lingvist al nostru care a reuşit să-şi făurească „o c o n c e p ţ i e” proprie, adecvată nu doar „naturii” (esenţei) limbajului *în general*, ci şi identităţii cultural-istorice proprii limbii române. *Pe temeiul acestei* concepţii, Sextil Puşcariu a reuşit să realizeze nu doar un Program de cercetări şi o „şcoală” la Cluj, ci să furnizeze, chiar, fundamentele unei „ştiinţe naţionale, «româneşti», în lingvistică” (Coşeriu 1992, p. 12). În paginile de faţă, îmi propun să formulez câteva reflecţii în sprijinul tezei lui Eugeniu Coşeriu, încercând o dezvoltare şi o precizare a evaluării globale menţionate în cea dintâi dimensiune a ei. Mai precis, voi circumscrie, într-o prezentare inevitabil sumară şi sintetică, modul în care Sextil Puşcariu considera disciplina lingvistică pe baza unei *înţelegeri mai adânci a esenţei limbajului*, care să facă posibilă o *aprofundare şi o extindere a obiectului şi obiectivelor cercetării lingvistice, precum şi o regândire a întregului demers disciplinar în raport cu natura cultural-istorică a limbilor*[1].

În pofida menţinerii în poziţie dominantă a tezei exegetice privind „eclectismul doctrinar pe un fond neogramatic”[2], care ar caracteriza concepţia de ansamblu a lui Sextil Puşcariu, s-a putut demonstra, înainte de toate, că gândirea lingvistului nostru s-a dezvoltat**,** în perioada 1910–1921/1924, în direcţia unei *schimbări radicale de poziţie, în raport cu bazele neogramatice* asumate, în formaţia sa iniţială, în centrul de la Leipzig (vezi Borcilă 1993a; 1995; 2003). Punctul unghiular al noii inter-

[1] Am tratat mai analitic unele aspecte ale problemei în alte câteva texte de mici dimensiuni; vezi, în special, Borcilă 1993a, b; 1994–1995; 1995; 2003.

[2] Teza a fost formulată de I. Iordan (1969) şi apărată, mai recent, de I. Mării (2002), p. 7–8.

BDD-A13522 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:01:12 UTC)

pretări propuse a fost acela că resituarea disciplinei pe alte temeiuri de principiu reprezintă, de fapt, o înscriere profund deliberată a lingvistului român în puternicul curent european al epocii, pe care el însuşi o caracterizează, în mod pătrunzător, ca pe o „*epocă de revizuire a concepţiilor fundamentale lingvistice*" (Puşcariu 1921, p. 19 şi *passim*), formulă care echivalează, astăzi, cu cea de regândire şi reformulare a *fundamentelor conceptuale ale lingvisticii*. Este important de subliniat, în contextul de faţă, faptul că, în argumentarea nevoii de „revizuire" şi schimbare, Sextil Puşcariu recunoaşte implicit şi îşi asumă indubitabil, în textul său, principiul epistemologic al **întemeierii ştiinţei lingvistice pe bazele unei concepţii fondatoare**. Încă în dezbaterile sale timpurii asupra limitelor cercetării neogramatice, lingvistul nostru observase, semnificativ, că exponenţii şcolii germane se apropiaseră „prea mult" de ştiinţele naturii şi, ca urmare a acestui contact, nu şi-au mai pus „întrebarea *De ce?*", fără de care „nu există nici o ştiinţă" (Puşcariu 1910). În locul „observării" şi „descrierii faptelor", urmate de fixarea lor în „legi" (de necesitate, de genul celor fizice, *id est* „de la care vorbitorul nu se poate abate"), el ajunge, astfel, în urmărirea unei *explicaţii* pentru fenomenul regularităţii schimbărilor fonetice, să pună problema naturii „legilor fonologice" şi, în raport cu aceasta, pe cea a „**concepţiei despre esenţa limbei**". După studiul din 1921, urmat de dezbaterea din DR IV, partea a II-a (vezi Puşcariu 1924–1926), formularea sintetică cea mai clară şi mai aprofundată apare într-un text foarte puţin cunoscut, neinserat în culegeri şi aproape ignorat în exegeză (Puşcariu 1930–1933; vezi şi Borcilă 2003, p. 75, nota 18). Sextil Puşcariu critică, aici, „tendinţa generală" a cercetărilor neogramatice de „a studia cât mai temeinic amănuntul, spre a strânge un material documentar cât mai bogat şi mai sigur" (Puşcariu 1930–1933, p. 116). Prin această critică, el respinge, implicit, *principiul pozitivist al faptului individual*, cu corolarul său, al ascendenţei studiului empiric în raport cu teoria (cum am arătat în 2003, p. 73–75). Lingvistul clujean observă însă, în mod direct, că, în orientarea ştiinţifică vizată, „preocupaţiunile de ordin filosofic erau aproape inexistente", iar „puţinii filologi, care [...] căutau să dea expresie *şi în mod teoretic* orientării neogramatice", au ajuns, din această cauză, la ceea ce S. Puşcariu numeşte „**o concepţie curioasă despre esenţa limbei**" (*loc. cit.*). Mai precis, aceştia „ajunseră să considere limba ca ceva ce există *în afară de noi*, iar pe omul vorbitor ca pe un mecanism inconştient, care reproduce şi transmite în mod automat cele auzite" (*ibidem*, p. 117).

După 1930, S. Puşcariu va combate în mod constant „concepţia fundamentală" (*id est* fondatoare) a ştiinţei pozitiviste în lingvistică, atrăgând, sub unghiul criticii sale, şi latura pregnant pozitivistă a mişcării structuraliste de sorginte saussuriană, care „erupea" în această perioadă pe plan internaţional. Articularea definitivă a poziţiei sale în raport cu orientarea pozitivistă, dominantă, a lingvisticii vremii apare ilustrată, sintetic, în primul volum al capodoperei sale *Limba română. Privire generală*, cu formularea *expressis verbis* din *Prezentare* (Puşcariu 1940, p. 8–9). Am încercat să demonstrez că interpretarea acestor pagini ca o pledoarie indirectă pentru principiul pozitivist al acumulării de fapte individuale trebuie respinsă ca profund

BDD-A13522 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:01:12 UTC)

eronată şi bazată pe o confuzie a *concepţiei* cu *metoda* (Borcilă 2003, p. 76–77). Întregul pasaj se încheie, de altfel, în mod semnificativ, prin invocarea maximei lui Hugo Schuchardt: „să nu pierdem niciodată din vedere generalul" (Puşcariu 1940, p. 9). Trebuie adăugat că, într-o privire de ansamblu *finală* asupra dezvoltării globale a lingvisticii în epoca formării propriei sale concepţii (consemnată într-un text memorialistic din decembrie 1947, *id est* cu o jumătate de an înaintea morţii), S. Puşcariu explică istoric rătăcirea naturalistă a spiritului pozitivist prin doi factori esenţiali ce ţin de dezvoltarea mai largă, filosofică, a ştiinţelor limbajului şi ale culturii, în general: „*intuiţia* nu ajunsese încă a fi apreciată şi nici *viziunea* altor vremuri ce răsare în creierul puţinilor care au pătruns rosturile lor mai adânci" (Puşcariu 1940, p. 30–31; subl. n. – M.B.). Mi se pare evident că marele lingvist invocă, în acest context, două dimensiuni ale tradiţiei gândirii europene, care nu i-au putut orienta lui însuşi formarea iniţială în „şcoala" de la Leipzig şi pe care a trebuit să le cucerească singur, împotriva opacităţii epocii sale. Putem recunoaşte, pe de o parte, cu siguranţă, în „viziunea altor vremuri" (corelată implicit cu orizonturile conceptuale în raport cu care „puţini" lingvişti, într-adevăr, „au pătruns rosturile lor mai adânci"), aluzia la un principiu cardinal din concepţia fondatoare humboldtiană asupra limbajului, pe care s-a întemeiat disciplina modernă a lingvisticii ca ştiinţă *primară* a antropologiei. Sextil Puşcariu însuşi şi-a bazat, în fapt, întreaga operă pe un principiu al „viziunii" sau al „reoglindirii lumii", în limbile istorice, şi pe diversitatea „structurilor interne" corespunzătoare (vezi *infra*). Pe de altă parte, „intuiţia", care „nu ajunsese încă a fi apreciată", fusese promovată, cum se ştie, la începutul secolului XX, în orientarea filosofică „idealistă" a lui B. Croce, dar fusese ilustrată, practic, în cercetările lingvistice şi de S. Puşcariu, ajungând, de fapt, să fie „apreciată", ca definind însăşi natura *esenţial-intuitivă* şi *cognitivă* a limbajului, numai în a doua parte a secolului XX. La un deceniu după moartea lui S. Puşcariu va începe, în lingvistica teoretică, elaborarea sistematică, *pe această bază*, a conceptului crucial de „c o m p e t e n ţ ă l i n g v i s t i c ă" şi se va recunoaşte, în sensuri diferite, la N. Chomsky şi la E. Coşeriu, capacitatea „creatoare" ori „productivă" din *cunoaşterea intuitivă* a vorbitorului, ca definind obiectul propriu al ştiinţei limbajului.

Trebuie subliniat că asumarea acestor premise, în emergenţa concepţiei lui Sextil Puşcariu, apare motivată prin faptul că el „înţelegea să continue tradiţia" (Coşeriu 2004, p. 99–100), *într-un sens comprehensiv*, atât pe cea a gândirii fundamentate filosofic asupra limbajului în general, cât şi pe cea a gândirii lingvistice româneşti, privind specificul cultural şi structural al limbii române. Această atitudine de principiu explică, în mare parte, şi refuzul său de a se „înregimenta" în vreunul dintre cele două mari curente care au dominat lingvistica perioadei de început a secolului al XX-lea. Poziţia sa în disputa teoretică de mare anvergură, pe plan internaţional, între „pozitivism" şi „idealism" în lingvistică a fost interpretată şi caracterizată, mai recent, de lingvistul german H. Frisch (1989, p. 125), ca nefiind exclusivistă, ci mai degrabă „neutră". Se cuvine să reţinem, însă, ca *definitorie* pentru ati-

BDD-A13522 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:01:12 UTC)

tudinea lui S. Puşcariu integrarea dimensiunilor investigaţionale care fac din lingvist „şi un scrutător al sufletului omenesc” (1924–1926, p. 1313), precum şi apropierea declarată a lui (vezi 1930–1933, p. 18) faţă de „spiritele independente” din lingvistica epocii, cum au fost O. Jespersen şi H. Schuchardt. Afinitatea poziţiei sale cu tradiţia ştiinţei „antropologice” humboldtiene, menţinută de marele lingvist austriac, precum şi opţiunea, prin opoziţie cu F. De Saussure, pentru teza privind „simbolismul esenţial al limbei” mi s-au părut cu deosebire semnificative în articularea concepţiei proprii a lui Sextil Puşcariu (vezi Borcilă 1993b). În textul din 1930, invocat anterior, lingvistul nostru îşi dezvăluie, simplu, ca pe un „adevăr elementar” nucleul central al propriei concepţii: „sunetele nu sunt decât exteriorizarea unui gând, care, acesta, formează partea esenţială, conţinutul cuvântului” (1930, p. 19). Cum vom vedea mai departe, „sunetele” cuprind, aici, expresia „simbolului”, iar „gândul” vizează, firește, un conţinut „cugetat” intuitiv prin care „lumea” se „reoglindeşte în limba noastră” (în accepţia în care „limba” include „graiul viu” şi „trebuie explicată” pe baza acestuia)[3].

În termenii de astăzi, putem regăsi, în formulările definitive ale lui S. Puşcariu, o aproximare clară a celor două dimensiuni decisive pentru definirea esenţei limbajului, care constituie punctele cardinale de reper pentru întreaga istorie a gândirii europene în acest domeniu: *semanticitatea* şi *intersubiectivitatea* (sau *alteritatea*), la care se adaugă, ca fundal, desigur, *creativitatea fundamentală a culturii*[4]. Expresia sintetică şi dezarmant de simplă a acestor „universalii primare” ale limbajului, cum le numeşte Eugeniu Coşeriu, o regăsim în două fraze cu adevărat antologice ale lui Sextil Puşcariu:

> „Moştenind de la părinţi aceste căi bătătorite de generaţii întregi, noi nu umblăm cu gândurile noastre pasivi, ci fiecare subiect grăitor e singur un inginer de poduri şi şosele, contribuind la întreţinerea şi lărgirea lor şi găsind poteci nouă de legătură cu cele vechi. Nu există trecător, oricât de umil, care să nu fi lăsat în trecere o urmă pe aceste căi, nu e minte gânditoare şi inimă simţitoare să nu fi contribuit la sporirea limbii” (1940, p. 109).

Dacă nu mă înşel, acest pasaj se vădeşte profund iluminator, în contextul său, şi pentru înţelegerea corectă a raporturilor dintre concepţia lui S. Puşcariu şi cele două mari doctrine ştiinţifice care au dominat a doua parte a secolului XX pe plan internaţional. Relaţia care a fost cel mai mult discutată în exegeza românească a fost, desigur, cea cu baza structuralismului lingvistic. Nu se poate încerca, aici, o analiză a acestui câmp exegetic, dar mi se pare deosebit de relevantă, în această privinţă, polarizarea interpretărilor (bine ilustrată în cele două studii introductive succesive la ediţiile din *Limba română*, vol. II, publicate postum), care oscilează între reproşul adresat lui S. Puşcariu că nu acordă prioritate sistemului de opoziţii în fonologia sa şi că, în general, nu e suficient de receptiv la doctrina structuralistă a

[3] S. Puşcariu (1940, p. 157) va preciza şi clarifica acest pasaj: „sunetele” devin „expresie”, „exteriorizare”, iar „gândul” devine „cugetare lingvistică” (vezi şi *infra*).

[4] Îmi asum, evident, în această interpretare, perspectiva elaborată de E. Coşeriu (vezi 2011).

BDD-A13522 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:01:12 UTC)

şcolii pragheze (vezi Petrovici 1959, *passim*) şi elogiul implicit adresat lingvistului român pentru „independenţa voită (şi afirmată în deplină cunoştinţă de cauză) faţă de esenţa acestei doctrine" (vezi Avram 1992, p. 25). Dacă ne asumăm nivelul adânc şi global al concepţiilor fondatoare, atunci situaţia devine cu totul limpede. Apelând şi numai la pasajul crucial citat anterior, „subiectul grăitor", înzestrat cu „cugetare lingvistică" şi, în acelaşi timp, continuând şi dezvoltând „căile moştenite de la părinţi" („singur", dar în orizontul „graiului viu" al comunităţii!) constituie tot atâţia vectori definitorii care îl despart esenţial pe lingvistul clujean de concepţia lingvistică a structuralismului „clasic". Cred însă, şi de data aceasta, că raportarea lui S. Puşcariu la lingvistica structurală nu trebuie întreprinsă într-un mod exclusivist sau reducţionist (cum s-a făcut, uneori), ci se cuvine a fi înţeleasă ca o **depăşire conceptuală a bazelor structuralismului**, prin recucerirea subiectului creator şi, mai larg, a dimensiunii fundamentale a *istoriei* sau a „istorismului", cum se pronunţa pertinent Paul Schveiger (1971)[5]. În acest sens, mi se pare că trebuie pusă şi relaţia cu doctrina generativă. Elementele care îl apropie pe lingvistul nostru de această concepţie au fost reperate, fără îndoială, în mod justificat, pe coordonatele creativităţii intuitive, ale „«gramaticii nescrise» din mintea vorbitorului" sau în raport cu aspecte din fonologia generativă (Schveiger 1971; Ruhlen 1987; Avram 1994, p. 27). S-ar putea invoca, desigur, în această privinţă, chiar circumscrierea originală pe care o formulează S. Puşcariu pentru obiectul lingvisticii şi care o anticipează, într-un sens, pe cea generativă:

> „Nu gândul în sine are să ne preocupe, ci g â n d i r e a, şi nici măcar procesul psihic al cugetării – care formează obiectul psihologiei – ci ceea ce se petrece în mintea noastră atunci când exteriorizăm prin grai viu gândurile noastre, deci cugetarea l i n g v i s t i c ă**"** (1940, p. 102).

Nu trebuie să trecem, însă, cu vederea tocmai dimensiunea istorică, deja menţionată, care îl apropie mult mai mult pe S. Puşcariu de W. von Humboldt, decât de interpretarea reducţionistă a acestuia în viziunea lui N. Chomsky. Astfel, „moştenirea de la părinţi" *nu este una biologică* (deşi se vorbeşte, într-un context specific, şi de un „dar înnăscut"), cum nu e esenţial biologică nici „minunea care înfloreşte pe buzele copilului"; iar „cugetarea lingvistică" este legată inerent de o „**formă internă a limbei**", care se deosebeşte radical de ceea ce ajunge acest concept în doctrina chomskyană: ea este a fiecărei limbi istorice în parte.

[5] Verdictul corect l-a dat, dintre lingvişti, şi de data aceasta, E. Coşeriu (cel care a declarat, în anii '80, „structuralismul în formele lui clasice" ca „mort"): S. Puşcariu trebuie situat „*nu înainte* de structuralism şi *în* structuralism, ci *mai departe*" (Coşeriu 2004, p. 99). Dintre filosofi, o raportare comprehensivă propune C. Noica, într-un comentariu la un pasaj (apropiat de cel vizat aici) din „cartea atât de învăţată şi înţeleaptă" (*id est*: *Limba română*, I): în pofida unor „tendinţe ale structuralismului", pentru înţelegerea limbajului „nu te poţi lipsi de istoria unei limbi, de viaţa unei societăţi, de regăsirea situaţiilor concrete" (vezi Noica 1987, p. 121–124).

BDD-A13522 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:01:12 UTC)

ABREVIERI BIBLIOGRAFICE. SIGLE

Avram 1994 = Andrei Avram, *Sextil Puşcariu şi ştiinţele fonetice*. Studiu introductiv la Puşcariu 1994, p. 13–34.

Borcilă 1993a = Mircea Borcilă, *Despre temeiul de principiu al şcolii lingvistice clujene*, în CL, XXXVII, 1993, nr. 1–2, p. 47–55.

Borcilă 1993b = Mircea Borcilă, *Renaşterea spiritului filologic al Şcolii Ardelene după Marea Unire din 1918*, în „Steaua", 1993, nr. 12, p. 34–35.

Borcilă 1994–1995 = Mircea Borcilă, *Şcoala lingvistică clujeană în perspectivă istorică*, în DR, serie nouă, I, 1994–1995, p. 15–20.

Borcilă 1995 = Mircea Borcilă, *„Noua Cale" a lingvisticii istorice româneşti*, în LR (Chişinău), V, 1995, nr. 5, p. 38–44.

Borcilă 2003 = Mircea Borcilă, *Sextil Puşcariu – un mare precursor al lingvisticii integrale*, în *Întâlniri între filologi români şi germani*. Actele colocviului de la Cluj-Napoca, 24–26 mai 2002 – *Deutsche und rumänische Philologen in der Begegnung*. Akten des gleichnamigen Koloquiums in Cluj-Napoca, vom 24.–26. Mai 2002. Editate de/Herausgegeben von Arthur Greive, Ion Taloş, Ion Mării, Nicolae Mocanu, Cluj-Napoca, Editura Clusium, 2003.

CL = „Cercetări de lingvistică", Cluj, 1956–1993.

CLTA = „Cahiers de linguistique théorique et appliquée", Bucureşti, I, 1962 şi urm.

Coşeriu 1992 = E. Coşeriu, *A gândi independent este lucrul cel mai preţios pentru un tânăr*. Un dialog despre idealul paideic, realizat de Eugen Munteanu, în „Cronica", XXVII, 1992, nr. 11, p. 6–7, 15 (I), nr. 12, p. 12, 15 (II).

Coşeriu 2004 = Eugeniu Coşeriu, *Prelegeri şi seminarii la Universitatea „Lucian Blaga" din Sibiu*. Texte consemnate, cuvânt înainte şi anexă de Doina Constantinescu, Editura Universităţii „Lucian Blaga", Sibiu, 2004.

Coşeriu 2011 = E. Coşeriu, *Istoria filosofiei limbajului de la începuturi până la Rousseau*. [...] Versiune românească şi indice de Eugen Munteanu şi Mădălina Ungureanu. Cu o prefaţă la ediţia românească de Eugen Munteanu, Bucureşti, Editura Humanitas, 2011.

DR, serie nouă = „Dacoromania", serie nouă, Cluj-Napoca, I, 1994–1995 şi urm.

Frisch 1989 = H. Frisch, *Le positivisme et l'idéalisme chez Sextil Puşcariu*, în RRL, XXXIV, 1989, nr. 2, p. 117–127.

Iordan 1969 = I. Iordan, *Sextil Puşcariu*, în CL, XI, 1969, nr. 2, p. 151–159.

LR (Chişinău) = „Limba română". Revistă de ştiinţă şi cultură filologică, Chişinău, I, 1991 şi urm

Mării 2002 = I. Mării, *Harta lexicală semantică*, Cluj-Napoca, Editura Clusium, 2002.

Noica 1987 = C. Noica, *Cuvânt împreună despre rostirea românească*, Bucureşti, Editura Eminescu, 1987.

Petrovici 1959 = E. Petrovici, *Sextil Puşcariu şi problemele de fonologie*, în Puşcariu 1959, p. III–XIII.

Puşcariu 1910 = Sextil Puşcariu, *Probleme nouă în cercetările lingvistice, I*, în „Convorbiri literare" XLIV, 1910, nr. 1, p. 452–471.

Puşcariu 1920–1921 = Sextil Puşcariu, *Din perspectiva Dicţionarului*, III. *Despre legile fonologice*, în DR, II, 1921–1922, p. 19–84.

Puşcariu 1924–1926 = Sextil Puşcariu, *Pe marginea cărţilor*, în DR, IV, 1924–1926, partea a II-a, p. 1303–1412.

Puşcariu 1930–1933 = Sextil Puşcariu, *Lingvistica modernă şi evoluţia ei*. *Lecţia de deschidere a d-lui Sextil Puşcariu* la *Serbările Jubiliare ale Universităţii din Cluj, 21 octombrie 1930*. Editat de Ioachim Crăciun, Cluj, Tipografia Cartea Românească, 1930–1933, p. 114–123.

Puşcariu 1940 = Sextil Puşcariu, *Limba română*, vol. I. *Privire generală*, Bucureşti, Fundaţia Regală pentru Literatură şi Artă „Regele Carol II", 1940.

Puşcariu 1959, 1994 = Sextil Puşcariu, *Limba română*, vol. II. *Rostirea*, Bucureşti, 1959; ediţia a doua: Bucureşti, Editura Academiei Române, 1994.

Puşcariu 1968 = Sextil Puşcariu, *Călare pe două veacuri*, Bucureşti, Editura pentru Literatură, 1968.

BDD-A13522 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:01:12 UTC)

RRL = „Revue roumaine de linguistique”, Bucureşti, I, 1956 şi urm.
Ruhlen 1987 = M. Ruhlen, *Sextil Puşcariu şi fonologia generativă*, în CL, XXII, 1987, nr. 1, p. 27–33.
Schveiger 1971 = P. Schveiger, *New and old ideas in S. Puşcariu's work*, în CLTA, VIII, 1971, p. 233–239.

ON SEXTIL PUSCARIU'S FOUNDATIONAL CONCEPTION
(*Abstract*)

The paper reasserts the author's previous position on the much disputed problem concerning the "originality" of Sextil Puscariu's contribution to Romanian Linguistics. The main line of argument is an attempt to oppose Puscariu's approach to the dominant doctrines underlying the major trends in Contemporary Linguistics (European Structuralism and the Generative Enterprize). A strong plea is made instead for understanding Puscariu's position as being much closer to the Cultural-historical approach promoted within Coseriu's Integral Linguistics.

Cuvinte-cheie: *Sextil Puşcariu, lingvistică cultural*-istorică, *structuralism, generativism, Eugeniu Coşeriu (Coseriu), lingvistică integrală*.
Keywords: *Sextil Puşcariu, cultural-historical linguistics, structuralism, generative enterprize, Eugen Coseriu (Coşeriu), integral linguistics.*

Universitatea „Babeş-Bolyai”
Facultatea de Litere
Cluj-Napoca, str. Horea, 31
icaborcila@yahoo.com

BDD-A13522 © 2015 Editura Scriptor; Editura Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:01:12 UTC)